

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 9363/2022
14.03.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Драгане Бољевић, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Свиленков адвокат из ..., против тужених ББ из ..., чији је пуномоћник Јован Ђорђевић, адвокат из ... и ВВ из ..., чији је пуномоћник Борислав Бјелопавлић адвокат из ..., ради утврђења права својине, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 218/2022 од 10.03.2022. године, у седници већа одржаној дана 14.03.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 218/2022 од 10.03.2022. године, става првог изреке.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 218/2022 од 10.03.2022. године у првом ставу изреке и пресуда Основног суда у Димитровграду П 127/19 од 17.09.2021. године у првом ставу изреке и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Димитровграду П 127/19 од 17.09.2021. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и утврђено да је тужила корисник парцеле ..., њива 3. класе површине 109 м², уписана у лист непокретности ... КО ..., као и ванкњижних помоћних објеката – шупе и свињца са простором за складиштење кукуруза (амбаром) површине 27 м² шупе површине 8 м² и пољског вц димензија 1,56 x 1,45 м², изграђених на тој парцели, све по основу одржаја, што су тужени дужни да признају и трпе да се тужила као корисник евидентира у катастру непокретности. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу којим је тужила тражила утврђење да је власник парцеле ... њива 3. класе површине 109 м², уписане у лист непокретности ... КО ..., као и ванкњижних помоћних објеката – шупе и свињца са простором за складиштење кукуруза (амбаром) површине 27 м², шупе површине 8 м² и пољског вц димензија 2,56 x 1,45 м, изграђених на наведеној парцели, по основу уговора о доживотном издржавању Ов .../... од 30.01.1976. године и по основу одржаја, што су тужени дужни да јој признају и трпе да се као власник упише у

катастар непокретности. Ставом трећим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 218/2022 од 10.03.2022. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужених и потврђена пресуда Основног суда у Димитровграду П 127/19 од 17.09.2021. године у првом ставу изреке. Ставом другим изреке, укинута је одлука о трошковима поступка садржана у ставу трећем изреке првостепене пресуде и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени ВВ је, на основу члана 404. ЗПП, благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Правно дејство ове ревизије протеже се и на туженог ББ, који ревизију није изјавио, јер се оба тужена налазе у положају јединствених и нужних супарничара из чланова 210. и 211. ЗПП.

По оцени Врховног суда, посебна ревизија тужених у овом спору је дозвољена ради новог тумачења права, због чега је на основу члана 404. ЗПП, одлучено као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија тужених основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени су у катастру непокретности уписани као сукорисници са једнаким уделима на парцели ... КО ... у површини од 109 м², у својини Републике Србије. Упис тужених извршен је током 2007. године, на основу уговора о поклону од 23.02.1989. године и анекса тог уговора од 20.07.2007. године, које су као поклонопримци закључили са својим оцем – поклонодавцем ГГ. Отац тужених је уговором о купопродаји Ов .../... од 25.05.1964. године од продавца ДД купио део парцеле .../..., уписане у посебан лист ... КО У уговору је наведено да ће купац од означене парцеле користити за пут у дужини од 30 метара и ширини од 4 метра. Продавац је претходно ту парцелу, уговором о купопродаји Ов .../... од 23.11.1961. године, купио од продавца ЂЂ. Тужилја је давалац издржавања из уговора о доживотном издржавању од 30.01.1976. године, закљученог са примаоцем издржавања ЕЕ, супругом покојног ДД. Наведеним уговором прималац издржавања је располагала и непокретностима уписаним у поседовне листове ... и ... КО ..., као имовином њеног супруга чији је она једини наследник. У потесу на коме се налази спорна парцела и парцеле ... (у сусвојини тужених) и ... (у својини тужилје) битно су промењене површине и распоред парцела у односу на стање из пописног катастра и зато није могуће са сигурношћу извршити идентификацију парцеле која је предмет спора, али се може рећи да означеним парцелама одговарају катастарске парцеле .../..., .../... и .../... из пописног катастра. Спорна парцела чини сада јединствену целину са парцелом ... КО ..., а са суседном парцелом ... у истој катастарској општини раздваја је оградни зид. Тужилја је током 2003. и 2007. године подносила предлоге за закључење судског поравнања ради утврђења права својине на предметној парцели, чему су се

тужени противили. Сада покојни ДД и његова супруга ЕЕ били су у државини спорне парцеле од 1961. године. Тужилја је са њима живела у заједничком домаћинству, а од смрти примаоца издржавања ЕЕ (13.11.1988. године) искључиви је држалац те парцеле.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужилја одржајем стекла право коришћења на спорној парцели и ванкњижних објеката који се налазе на њој. По становишту тог суда, одржајем се по аналогiji може стицати право коришћења, а тужилја је то право стекла ванредним одржајем – протеком рока од 20 година, рачунајући од ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о основним својинскоправним односима (04.07.1996. године), којима је омогућено стицање права својине одржајем на ствари у друштвеној својини, с обзиром да је до подношења тужбе (21.10.2019. године) била савесни држалац спорне парцеле.

Другостепени суд је одбио жалбе тужених и потврдио првостепену пресуду у погледу одлуке о главној ствари. И по становишту тог суда, тужилја и њени правни претходници су били савесни држаоци предметне парцеле за време које је потребно да би се одржајем, у смислу члана 28. став 4. Закона о основама својинскоправних односа, стекло право коришћења.

Међутим, по налажењу Врховног суда, основано се наводима ревизије указује да је материјално право у овом спору погрешно примењено.

Одржај је један од начина стицања права својине по самом закону, у смислу чланова 20. став 1. и 21. став 1. Закона о основама својинскоправних односа. Према одредби члана 28. став 4. тог закона, савестан држалац непокретне ствари, на коју други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем протеком 20 година. Одредбом члана 72. став 2. истог закона прописано је да је државина савесна ако држалац не зна или не може знати да ствар коју држи није његова, а ставом 3. и да се савесност државине претпоставља. Савесност државине мора постојати све време које је законом прописано да би се могло стећи право својине одржајем.

У конкретном случају, нижестепени судови нису у потпуности утврдили чињенично стање битно за оцену савесности тужилјине државине, односно неке од утврђених чињеница нису узели у обзир када су извели закључак да је тужилјина државина била савесна. Наиме, тужилја је у свом исказу навела да је сада покојни ДД целу парцелу .../... КО ... продао оцу тужених. Осим тога, тужилја је два пута, током 2003. и 2007. године, подносила предлоге за закључење судског поравнања којим би се утврдило њено право својине на парцели ... КО ..., али поравнања нису закључена због противљења тужених који су ту парцелу сматрали својом.

Ове чињенице нижестепени судови нису узели у обзир када су извели закључак о савесности тужилјине државине, због чега су обе пресуде морале бити укинуте и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

У поновљеном суђењу првостепени суд ће, код утврђења да је тужилја у државини спорне парцеле, оценити да ли је њена државина савесна, односно да ли она све време потребно за стицање својине одржајем није знала нити могла знати да држи туђе земљиште, и на основу тога одлучити о испуњености услова за стицање права коришћења одржајем у смислу члана 28. став 4. Закона о основама својинскоправних односа.

Из тих разлога, на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић,с.р.**

**За тачност отправка
заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**